

P. G. C. Jensen: Dette Lovforslag foreligger nu for tredje Gang for Landstinget. Det er indbragt i det andet Ting af to Medlemmer og blev vedtaget i Folketinget med 52 Stemmer mod 2, medens 14 ikke stemte, og 44 Medlemmer vare fraværende. Det Stemmeantal, med hvilket det er vedtaget, er altsaa ikke en Gang Halvdelen af Antallet af Medlemmerne i Folketinget. Man kan maaske nok sige, at det tyder paa, at der egentlig ikke er nogen Begejstring for Sagen i det andet Ting. Der blev i det hele taget heller ikke talt videre om Spørgsmaalet i Folketinget. Ikke desto mindre viser jo allerede det Stemmeantal, der er afgivet derfor, at der er adskillige Medlemmer, som nære Sympati for Indførelsen af hemmelig Afstemning. Det samme er vistnok ogsaa Tilfældet i dette Ting. Det er i det hele taget et Spørgsmaal, om hvilket der kunde siges meget pro et contra. Det er for mange Mennesker ikke en Afstemningssag, men en Stemningssag — et Spørgsmaal om, hvad han egentlig maatte have en Følelse for — men for mange andre stiller det sig derimod saaledes, at hemmelig Afstemning betragtes som noget, der principielt ikke en Gang er heldigt. Det skal jeg nu lade staa hen, men jeg skal blot gøre den Bemærkning, at naar man har udtalt i Folketinget, at Hensigten med fremdeles at sende denne Sag herop til Landstinget, uagtet vi tidligere her ikke bleve færdige med den, skulde være at faa at vide, om Landstinget misbilliger Valgtryk, saa er det ganske forkert at tænke sig, at en Afstemning om dette Lovforslag skulde være en Afstemning om, hvorvidt man misbilliger Valgtryk eller ikke. Hvis man stillede det Spørgsmaal til Landstinget, vilde Landstinget selvfølgelig udtale, at det misbilliger Valgtryk, det er aldeles klart. Men Sagen er den, at Spørgsmaalet saaledes er urigtig stillet. Thi det, som det drejer sig om, er, hvorvidt Indførelsen af hemmelig Afstemning vil være et virksomt Middel til at modarbejde Valgtryk, det er jo egentlig det, der er Spørgsmaalet. Og dernæst i anden Række fremstaar det Spørgsmaal, om den Fremgangsmaade, som er foreslaaet i dette Lovforslag, er heldig eller ikke.

Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, om Indførelsen af hemmelig Afstemning i

det hele er egnet til at modvirke Valgtryk, saa maa jeg for mit Vedkommende sige, at det antager jeg ikke, det tror jeg slet ikke paa. Thi saaledes som Forholdene ere nu om Stunder, gives der saa mange andre Midler til at erfare Vælgernes Standpunkt, at det i og for sig er ganske uden Betydning i denne Henseende, om man ser, hvorledes han stemmer paa selve Valgdagen. Man ved, hvilke Blade han holder, man ved, hvilke Foreninger han er Medlem af og bidrager til, man ved, hvilke Møder han deltager i o. s. v., kort sagt, man ved overordentlig god Besked med alle Personer, med alle Vælgere, uden at man just behøver at undersøge, hvem han stemmer paa ved Valgene. Altsaa, hvis man vil benytte sin Kundskab om Vælgernes politiske Standpunkt til at udøve Valgtryk, saa gør det hverken fra eller til, om man har hemmelig Afstemning. Man vil, enten man har det ene eller det andet, i lige høj Grad kunne udøve Valgtryk, hvis man virkelig vil indlade sig derpaa. Jeg antager derfor, at Lovforslaget er ganske mislykket, for saa vidt man betragter det fra det Synspunkt, at det skal modvirke Valgtryk, men derimod er det en ganske anden Sag, at det kan medføre — i alt Fald naar det bliver indrettet paa en god og fornuftig Maade — visse Behageligheder, jeg vil sige visse Bekvemmeligheder og Lettelser for Stemmeafgivningen, saaledes at det af den Grund kunde have adskilligt for sig. Men med Hensyn til den Maade, hvorpaa Lovforslaget foreslaar Sagen ordnet, maa jeg nu sige, at jeg ingenlunde tror, at den er særlig heldig, og navnlig er den i § 41 foreslaaede Fremgangsmaade saa vidtløftig, omstændelig og besværlig, at jeg tror, at man snarere vilde gøre Valghandlingen besværligere for de vedkommende, end man vilde gøre det modsatte. Jeg ved ikke, hvor man skulde faa alle de Lokalteter, der er Spørgsmaal om, og hvorledes man skulde faa Dagen til at slaa til i store Valgkredse, naar man skulde gaa frem paa den omstændelige Maade, som her er foreslaaet. Mod selve Hensigtsmæssigheden af den foreslaaede Indretning tror jeg saaledes, at der er meget at indvende, men det kunde selvfølgelig ændres. Det var jo muligt, at man kunde finde paa en Fremgangsmaade, som var bedre, og som kunde